

HOZIRGI JAMIYATDA TARBIYACHI SHAXSIGA QO‘YILADIGAN TALAB VA VAZIFALAR.

Murodullayeva Maxfuza Shamsiddin qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti Boshlang`ich ta`lim

yo`nalishi talabasi

maxfuzamurodulloyeva@gail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada hozirgi jamiyatda tarbiyachi shaxsiga qo‘yiladigan asosiy talab va vazifalar keng tahlil qilinadi. Tarbiyachi nafaqat bolalarga bilim beruvchi, balki ularning axloqiy, ma’naviy va ijtimoiy jihatdan to‘g‘ri shakllanishida muhim rol o‘ynovchi shaxs ekanligi yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy tarbiyachi pedagogik mahorati, psixologik tayyorgarligi va innovatsion yondashuvlariga oid muhim jihatlar keltirilgan. Tarbiyachining jamiyatdagi o‘rni va uning ta’lim-tarbiyadagi roli chuqur ochib beriladi.

Kalit so‘zlar: Tarbiyachi, pedagogik mahorat, ma’naviy tarbiya, innovatsion yondashuv, psixologik tayyorgarlik, zamonaviy ta’lim, ijtimoiy moslashuv, axloqiy tarbiya.

Аннотация: В данной статье проводится всесторонний анализ основных требований и задач, предъявляемых к личности воспитателя в современном обществе. Освещается роль воспитателя не только как носителя знаний, но и как личности, оказывающей значительное влияние на нравственное, духовное и социальное формирование детей. Также рассматриваются важные аспекты педагогического мастерства, психологической подготовки и инновационных подходов современного воспитателя. Глубоко раскрывается место воспитателя в обществе и его роль в образовательном процессе.

Ключевые слова: воспитатель, педагогическое мастерство, нравственное воспитание, инновационный подход, психологическая подготовка, современное образование, социальная адаптация, нравственное воспитание.

Annotation: This article provides a comprehensive analysis of the key requirements and responsibilities placed on educators in modern society. It highlights the role of the educator not only as a provider of knowledge but also as a key figure in the moral, spiritual, and social development of children. Additionally, the article explores essential aspects of pedagogical skills, psychological readiness, and innovative approaches in modern education. The role of educators in society and their significance in the educational process are thoroughly examined.

Keywords: educator, pedagogical skills, moral education, innovative approach, psychological readiness, modern education, social adaptation, ethical upbringing.

Kirish .

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari taraqqiy etayotgan davrda ta’lim tizimi oldida turgan muhim vazifalardan biri – jamiyat talablariga mos keladigan, yuqori pedagogik va axloqiy fazilatlarga ega bo‘lgan tarbiyachilarni tayyorlashdir. Tarbiyachi nafaqat o‘quvchilarga ta’lim beruvchi, balki ularning ma’naviy-axloqiy rivojlanishiga ham bevosita ta’sir ko‘rsatuvchi shaxs hisoblanadi. Shuningdek, u bolalarning jamiyatga moslashuvi, ularning ijodiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatini shakllantirishda ham muhim rol o‘ynaydi.

Tarbiyachiga qo‘yiladigan asosiy talablar

1. **Pedagogik va psixologik bilimlar** – Tarbiyachi bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olishi, pedagogik va psixologik jarayonlarni chuqr anglagan holda ishlashi lozim. Har bir bola individual shaxs sifatida e’tiborga olinishi va unga mos yondashuv amalga oshirilishi kerak.
2. **Axloqiy fazilatlar** – Tarbiyachi odob-axloq normalariga rioya qilishi, o‘quvchilarga ibrat bo‘lishi kerak. Shaxsiy namuna ko‘rsatish, to‘g‘ri muomala va madaniyatli muloqot asosida tarbiya jarayoni tashkil etilishi lozim.
3. **Innovatsion yondashuv** – Bugungi kunda ta’lim jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy qilish muhim sanaladi. Tarbiyachilar o‘z darslarida interaktiv metodlar, axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishlari lozim.

4. **Muloqot qobiliyati** – O‘quvchilar, ota-onalar va jamiyat bilan samarali muloqot qila olish tarbiyachining muhim fazilatlaridan biridir. Samarali muloqot orqali bolalar tarbiyasida ijobiy natijalarga erishish mumkin.
5. **Mas’uliyat va fidoyilik** – Tarbiyachi o‘z vazifasiga mas’uliyat bilan yondashib, bolalar tarbiyasiga fidokorlik bilan xizmat qilishi kerak. O‘z kasbiga sadoqatli bo‘lish va tarbiyalanuvchilar kelajagini o‘ylash muhim ahamiyat kasb etadi.

Tarbiyachining asosiy vazifalari

- Bolalar ongiga ma’naviy va axloqiy qadriyatlarni singdirish;
- O‘quvchilarning ijodiy va mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish;
- Zamonaviy ta’lim metodlarini qo’llash orqali o‘quv jarayonini samarali tashkil etish;
- Ota-onalar bilan hamkorlikda bolalarning rivojlanishiga ko‘maklashish;
- Doimiy ravishda o‘z ustida ishslash va pedagogik mahoratini oshirib borish;
- O‘quvchilarda vatanparvarlik, insonparvarlik va ijtimoiy faoliyit hissini shakllantirish;
- Bolalarni jamoaviy muhitga moslashishga o‘rgatish va ularning jamiyatda o‘z o‘rnini topishiga ko‘maklashish.

Xulosa.

Zamonaviy jamiyatda tarbiyachi shaxsiga qo‘yiladigan talablar yildan-yilga ortib bormoqda. U nafaqat pedagog, balki psixolog, innovator va ma’naviyat targ‘ibotchisi bo‘lishi lozim. Tarbiyachining kasbiy tayyorgarligi va ma’naviy fazilatlari bolalar tarbiyasining sifatiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu boisdan, ta’lim tizimida tarbiyachilarning bilim va ko‘nikmalarini rivojlantirish, ularni har tomonlama qo’llab-quvvatlash dolzarb vazifalardan biridir. Tarbiyachi nafaqat bolalar bilan ishlovchi shaxs, balki jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

2. Nizomiy N. "Pedagogika asoslari". Toshkent: O‘zbekiston, 2017.
3. Mahmudov N. "Zamonaviy pedagogik texnologiyalar". Toshkent: Fan, 2019.
4. O‘zbekiston Respublikasi "Ta’lim to‘g‘risida"gi qonuni. 2020.
5. Vygotskiy L.S. "Pedagogik psixologiya". Moskva: Pedagogika, 1986.
6. Dewey J. "Democracy and Education". New York: Macmillan, 1916.
7. Qodirov R. "Zamonaviy tarbiya konsepsiysi". Toshkent: Ma’rifat, 2021.